

Sygn. akt: I Ns 61/15

POSTANOWIENIE

Dnia 31 października 2018 r.

Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Pręcerek

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Rogucka

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2018 r. w Lidzbarku Warmińskim na rozprawie

sprawy z wniosku (...) spółki akcyjnej w G.

z udziałem Z. K. (1), A. K. (1), K. S., N. M. (1)

o stwierdzenie nabycia służebności przez zasiedzenie, ewentualnie o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

1/ stwierdzić, że wnioskodawca (...) spółka akcyjna w G. nabył dnia (...) r. służebności przesyłu polegającą na korzystaniu z posadowionych urządzeń energetycznych pod postacią linii napowietrznej nN 0,4 kV w przebiegu i obszarze ustalonym na mapie przez biegłego geodetę M. T. k. 435 akt sprawy stanowiącą integralną część niniejszej postanowienia, położonej na nieruchomości stanowiącej działkę gruntu numer (...) położoną w obrębie numer (...) w L., dla której Sąd Rejonowy w L. W. prowadzi księgę wieczystą numer (...), znoszeniu istnienia na przedmiotowej nieruchomości urządzeń przesyłowych oraz prawem dostępu do tych urządzeń, w tym z odpowiednim sprzętem technicznym celu przesyłu energii elektrycznej, eksploatacji urządzeń, przeprowadzania ich konserwacji, remontu i modernizacji;

2/ oddalić wniosek o stwierdzenie nabycia służebności przez zasiedzenie w pozostałym zakresie;

3/ ustanowić na rzecz wnioskodawcy (...) spółka akcyjna w G. służebność przesyłu polegającą na korzystaniu z posadowionych urządzeń energetycznych pod postacią linii kablowych nN 0,4 kV w przebiegu i obszarze ustalonym na mapie przez biegłego geodetę M. T. k. 434 akt sprawy stanowiącą integralną część niniejszej postanowienia, na nieruchomości stanowiącej działkę gruntu numer (...) położoną w obrębie numer (...) w L., dla której Sąd Rejonowy w L. W. prowadzi księgę wieczystą numer (...), znoszeniu istnienia na przedmiotowej nieruchomości urządzeń przesyłowych oraz prawem dostępu do tych urządzeń, w tym z odpowiednim sprzętem technicznym celu przesyłu energii elektrycznej, eksploatacji urządzeń, przeprowadzania ich konserwacji, remontu i modernizacji;

4/ oddalić wniosek o ustanowienie służebności przesyłu w pozostałym zakresie;

5/ zasądzić od wnioskodawcy (...) spółki akcyjnej w G. na rzecz uczestników K. S., N. M. (1) kwotę 1.601 zł (jeden tysiąc sześćset jeden złotych) tytułem wynagrodzenia za ustanowioną w punkcie 3 służebność przesyłu, płatną w terminie 14 (czternastu) dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności;

7/ nie obciążać uczestników kosztami postępowania na rzecz wnioskodawcy;

8/ nie obciążać uczestników kosztami sądowymi.

UZASADNIENIE

(...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w G. wniósł o stwierdzenie, że wnioskodawca nabył najpóźniej z dniem (...) r. służebności przesyłu o zakresie wskazanym w art. 305⁽⁴⁾ k.c. w zw. z art. 292 k.c. polegającą na korzystaniu z posadowionych urządzeń energetycznych pod postacią linii nn 0,4 kV oraz linii kablowej 0,4 kV położonej na nieruchomości będącej własnością uczestników Z. K. (2) i A. K. (2) na działce nr (...) położonych w obrębie (...) w L., dla której prowadzona jest księga wieczysta (...), znoszeniu istnienia na przedmiotowej nieruchomości urządzeń przesyłowych oraz prawem dostępu do tych urządzeń, w tym odpowiednim sprzętem technicznym, w celu przesyłu energii elektrycznej, eksploatacji urządzeń, przeprowadzania ich konserwacji, remontu i modernizacji oraz prawem dokonywania wycinki i przycinki drzew, krzewów oraz innych roślin

ewentualnie wniósł o

o stwierdzenie, że wnioskodawca nabył najpóźniej z dniem (...) r. służebności gruntową odpowiadającą treści służebności przesyłu polegającą na korzystaniu z posadowionych urządzeń energetycznych pod postacią linii nn 0,4 kV oraz linii kablowej 0,4 kV położonej na nieruchomości będącej własnością uczestników Z. K. (2) i A. K. (2) na działce nr (...) położonych w obrębie (...) w L., dla której prowadzona jest księga wieczysta (...), znoszeniu istnienia na przedmiotowej nieruchomości urządzeń przesyłowych oraz prawem dostępu do tych urządzeń, w tym odpowiednim sprzętem technicznym, w celu przesyłu energii elektrycznej, eksploatacji urządzeń, przeprowadzania ich konserwacji, remontu i modernizacji oraz prawem dokonywania wycinki i przycinki drzew, krzewów oraz innych roślin

ewentualnie o w przypadku gdyby w ocenie Sądu nie nastąpiło nabycie służebności przez zasiedzenie

o ustanowienie na rzecz wnioskodawcy służebności przesyłu polegającą na korzystaniu z posadowionych urządzeń energetycznych pod postacią linii nn 0,4 kV oraz linii kablowej 0,4 kV położonej na nieruchomości będącej własnością uczestników Z. K. (2) i A. K. (2) na działce nr (...) położonych w obrębie (...) w L., dla której prowadzona jest księga wieczysta (...), znoszeniu istnienia na przedmiotowej nieruchomości urządzeń przesyłowych oraz prawem dostępu do tych urządzeń, w tym odpowiednim sprzętem technicznym, w celu przesyłu energii elektrycznej, eksploatacji urządzeń, przeprowadzania ich konserwacji, remontu i modernizacji oraz prawem dokonywania wycinki i przycinki drzew, krzewów oraz innych roślin za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 100 zł.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że uczestnicy są właścicielami nieruchomości na której położone są urządzenia elektroenergetyczne, tj. linia nn 0,4 kV i linia kablowa nn 0,4 kV, a urządzenia te posadowiono już w latach 50 i 60 – tych i wchodziły w skład przedsiębiorstwa państwowego, który był poprzednikiem prawnym wnioskodawcy. Z dniem (...) r. poprzednicy prawni wnioskodawcy rozpoczęli w dobrej wierze proces zasiedzenia przedmiotowej służebności i należy uznać, iż z dniem (...) r. doszło do nabycia przez wnioskodawcę służebności przesyłu przez zasiedzenie. Uczestnicy wnieśli powództwo o usunięcie spornych linii i wyrokiem z dnia (...) r. uwzględniono powództwo w sprawie sygn. akt (...). Od wyroku odwołał się wnioskodawca, który jednocześnie złożył wniosek w niniejszej sprawie, co skutkowało zawieszeniem wskazanej wyżej sprawy przed sądem odwoławczym.

W toku postępowania uczestnicy Z. i A. K. (2) sprzedali przedmiotową nieruchomość N. M. (1) i K. S.. Wobec powyższego Sąd wezwał do udziału w sprawie nowych właścicieli jako uczestników postępowania.

Uczestnicy K. S. oraz N. M. (1) wnieśli o oddalenie wniosku wskazując, że bazowali na informacjach przekazanych im przez sprzedających, byli zapewniani, że urządzenia wnioskodawcy zostaną usunięte z działki. Dodali, że wiedzieli tylko o sprawie dotyczącej usunięcia urządzeń, zaś o tym postępowaniu nic nie wiedzieli. Ponadto uczestnicy podnieśli, że nie stać ich na zapłacenie kosztów powstałych w tej sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Uczestnicy Z. i A. K. (1) nabyli prawo do nieruchomości w 2009 r. W momencie nabycia nieruchomości urządzenia elektroenergetyczne były już posadowione. W dniu (...) r. wystąpili do wnioskodawcy o usunięcie urządzeń przesyłowych znajdujących się na ich działce z uwagi na chęć rozpoczęcia budowy domu jednorodzinnego.

Obecnymi właścicielami nieruchomości położonej w L. działki o numerze (...), o powierzchni (...) ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta numer (...) są N. M. (1) i K. S., którzy nabyli prawo do nieruchomości od uczestników Z. i A. K. (1) w toku trwającego postępowania. Działka nie jest zabudowana, ma kształt regularny zbliżony do prostokąta, teren jest płaski. Nieruchomość jest uzbrojona w sieć elektryczną oraz ma bezpośredni dostęp do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz gazowej. Według ustanowionego dla niej obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego działka przeznaczona jest do zabudowy mieszkalnej.

Na nieruchomości znajdują się urządzenia wchodzące w skład przedsiębiorstwa przesyłowego wnioskodawcy i wykorzystywane przez niego linie energetyczne.

Na nieruchomości znajdują się: linie napowietrzne nN 0,4 kV wraz ze słupami, linia kablowa nN 0,4 kV. L. napowietrzne nN 0,4 kV zostały wybudowane na przełomie roku 1960 i 1961, zaś linia kablowa nN 0,4 kV została wybudowana na przełomie roku 2009 i 2010.

Pas służebności ustanowionej w celu eksploatacji linii kablowej nN 0,4 kV obejmuje powierzchnie obszaru (...) ha, zaś linie napowietrzne nN 0,4 kV (...) i (...) ha.

W czasie wybudowania linii nN 0,4 kV wchodziły one w skład przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w B.. L. wybudowana na gruncie należącym wtedy do Skarbu Państwa. Było to przedsiębiorstwo wielozakładowe. Jednym z tworzących go zakładów był Zakład (...) w O..

Na podstawie zarządzenia Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 r. numer 48/ (...)/89 z dniem (...) r. utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) w O., które powstało w wyniku podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą P. O. E. w B. na bazie zakładu pod nazwą Zakład (...) w O.. Nowo utworzonemu przedsiębiorstwu przydzielono składniki mienia powstałego z podziału przedsiębiorstw zgodnie z ustaleniami powołanej do tego komisji. Do zadań przedsiębiorstwa miała należeć między innymi budowa, modernizacja i remonty sieci elektroenergetycznych.

Postanowieniem z dnia (...) r. Sąd Rejonowy w O. dokonał rejestracji Zakładu (...) z siedzibą w O. w rejestrze przedsiębiorstw. Postanowieniem z dnia (...) r. Sąd Rejonowy w B. dokonał wykreślenia przedsiębiorstwa (...) w B..

Zarządzeniem numer 203/ (...)/93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. dokonano podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w O. w celu wniesienia przez Skarb Państwa zorganizowanej części mienia przedsiębiorstwa do spółki akcyjnej (...) S.A. w W. oraz przekształcenia tego przedsiębiorstwa w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) Spółka Akcyjna w O. w O.. Do spółki (...) S.A. w W. wniesiono mienie w postaci linii 220 i 400 kV wraz ze stacjami.

Postanowieniem z dnia (...) r. Sąd Rejonowy w O. wpisał Zakład (...) Spółkę Akcyjną w O. do rejestru handlowego.

Postanowieniem z dnia (...) r. Sąd Rejonowy w G. wpisał do rejestru przedsiębiorców połączenie (...) Spółki Akcyjnej w G. i Zakładu (...) Spółki Akcyjnej w O., gdzie E. G. (...) Energetyczna (dalej jako (...) Spółka Akcyjna) była podmiotem przejmującym. (...) Spółka Akcyjna zmienił nazwę na (...) Spółka Akcyjna .

Pismem z dnia (...) r. wnioskodawca wezwał uczestnika do zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu w celu zgodnego z prawem korzystania z urządzeń posadowionych na nieruchomości.

Wysokość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu obejmującej linię kablową wynosi 1.601 zł.

Dowód: opinia k. 8-15; odpis z KW k. 32-36; dokumentacja dotycząca urządzeń przesyłowych k. 16-26, 40-56; zarządzenie numer Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 19 sierpnia 1948 r. - k. 57 i 255, zarządzenie nr 233 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 25 listopada 1958 r. k. 58-68, 256-266; wniosek o wykreślenie k. 69-70, 267-268; postanowienie z dnia 26 czerwca 1990 r. k. 71, 269; wniosek k. 270-271; zarządzenie z dnia 16.01.1989 r. k. 72-74, 272-274; wniosek k. 75-76, 275-276; postanowienia z dnia 7.07.1989 r. k. 77, 277; zarządzenie numer 203/ (...)/93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. k. 78-79, 278-279, postanowienie Sądu Rejonowego w O.z dnia 31 lipca 1993 r. - k. 80-81, 280-281; postanowienie z 9.07.1989 r. k. 82-83, 282-283; odpis KRS k. 84-104, 110-125, 128-143 i 284-299; dokumentacja projektowa k. 583-587;

dokumenty z księgi wieczystej (...) k. 178-218; dokumentacja dotycząca urządzeń przesyłowych k. 228-254; korespondencja dotyczące wniosku o usunięcie urządzeń k. 529-531 i 544; akt notarialny Rep A (...) k. 27-32, 201-206 i 532-536; odpis z KW k. 537-541; wypis z rejestru gruntów wraz z mapą k. 14-15, 328-329 i 542-543; opinia biegłego J. K. k. 353-367 i 402 v. oraz uzupełniająca opinia k. 405-417; opinia biegłego M. T. k. 430-435; opinia biegłego sądowego W. H. k. 458-474 i 518 v.-519; przesłuchanie A. K. (1) k.588 v.-589, przesłuchanie Z. K. (1) k. 589.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek o stwierdzenie, że wnioskodawca nabył dnia (...) r. przez zasiedzenie służebność przesyłu częściowo zasługiwał na uwzględnienie. Ponadto z uwagi na złożony wniosek ewentualny o ustanowienie służebności przesyłu, wniosek ten również częściowo zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie przedłożonych dokumentów oraz dopuścił z urzędu dowód z dokumentów znajdujących się w księgach wieczystych, prowadzonych dla nieruchomości uczestników i ich poprzedników prawnych.

Mimo zarzutów uczestników Sąd oparł się również na kopiach dokumentów, które miały dowodzić następstwa prawnego uczestnika, a nie zostały poświadczone za zgodność z oryginałem. Sąd podzielił bowiem pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w W. z dnia (...) r. w sprawie (...), że katalog środków dowodowych w postępowaniu cywilnym ma charakter otwarty. N. kserokopii dokumentów poświadczeniem za zgodność z oryginałem niewątpliwie wpływa na ich moc dowodową, która jest uzależniona od innych zaofiarowanych w sprawie dowodów. Poświadczenie kserokopii dokumentu za zgodność z oryginałem nie jest jednak warunkiem sine qua non wprowadzenia takiego środka dowodowego do postępowania cywilnego. Brak jest do tego podstaw. Te ani nie zostały wskazane w kodeksie, a co więcej z regulacji kodeksowej da się wyprowadzić oczywisty wniosek, że ustawodawca różnicuje oba te środki dowodowe i czyni je legalnymi dowodami w postępowaniu cywilnym. Wobec tego niepoświadczone za zgodność z oryginałem kserokopie stanowią inny środek dowodowy, o którym mowa w art. 309 k.p.c.

Ani treść, ani okoliczności sporządzenia przedstawionych przez uczestnika kopii nie budziły wątpliwości i ostatecznie oparł się zatem na nich przy czynieniu ustaleń faktycznych.

Sąd dał również wiarę opiniom biegłych z zakresu energetyki, geodezji i biegłego z zakresu szacowania nieruchomości. Opinie są jasne, kompletne i sporządzone w sposób rzetelny. Biegli w sposób przejrzysty i wyczerpujący przedstawili swoje wnioski. Sąd w całości podzielił opinie biegłych i na ich podstawie poczynił ustalenia w sprawie.

Podstawę prawną roszczenia wnioskodawcy stanowił art. 305¹ k.c.

Zgodnie z przywołanym przepisem, nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Art. 305² § 2 k.c. stanowi, że jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy

o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu. Do służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych (art. 305⁴ k.c.).

W stanie prawnym obowiązującym przed dniem wejścia w życie art. 305⁽¹⁾ k.c., tj. przed 3 sierpnia 2008 r., na podstawie art. 285 i 292 k.c. stosowanych przez analogię, możliwe było nabycie przez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego bez potrzeby wskazania i wykazania przez wnioskodawcę danych identyfikujących nieruchomość władnącą (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia (...) r. w sprawie(...))

W pierwszej kolejności należało odnieść się do zgłoszonego roszczenia o stwierdzenie nabycia służebności przesyłu przez wnioskodawcę obejmującej linie napowietrzne nN kV 0,4 i linie kablowe 0,4 kV w drodze zasiedzenia.

Stosownie do art. 292 k.c., służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. Zawarte w zdaniu drugim art. 292 k.c. odesłanie do przepisów o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie obejmuje tylko kwestie nieuregulowane w zdaniu pierwszym tego artykułu i pozwala na stosowanie do zasiedzenia służebności gruntowej przepisów o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie jedynie "odpowiednio". Do zasiedzenia służebności gruntowej nie ma zatem zastosowania wymagania posiadania samoistnego (art. 172 § 1 w zw. z art. 336 k.c.). Znajdują natomiast odpowiednie zastosowanie przepisy o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie dotyczące terminów posiadania w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 172 § 1 i 2 k.c.), biegu zasiedzenia w stosunku do małoletniego (art. 173 k.c.) odpowiedniego stosowania przepisów o biegu przedawnienia roszczeń (art. 175 k.c.) i możliwości doliczenia posiadania poprzednika (art. 176 k.c.) (tak Sąd Najwyższy w uchwale postanowieniu z dnia (...) r. w sprawie (...))

Art. 172 § 1 k.c. stanowi, że posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). Stosownie do paragrafu 2 cytowanego przepisu, po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. Przytoczona wyżej treść artykułu 172 k.c. została wprowadzona do porządku prawnego z dniem (...) r. na mocy ustawy z dnia (...)r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny (D.U. z 1990 Nr 55, poz., 321).Wcześniej przepisy prawa przewidywały krótsze terminy zasiedzenia, wynoszące 10 lat dla posiadaczy w dobrej wierze i 20 lat dla posiadaczy w złej wierze. Ustawa z dnia(...) r., zmieniając długość okresu zasiedzenia, wprowadziła również przepis przejściowy, a mianowicie art. 9, zgodnie z którym do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się od tej chwili przepisy niniejszej ustawy; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. Zatem do przypadków zasiedzenia, które nastąpiło przed wejściem w życie ustawy nowelizującej (1 X 1990 r.) będą miały zastosowanie 10-letnie i 20-letnie okresy posiadania, przewidziane w art. 172 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed tą datą (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia (...)).

Z kolei art. 176 § 1 k.c. stanowi, że jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz może doliczyć do czasu, przez który sam posiada, czas posiadania swego poprzednika. Jeżeli jednak poprzedni posiadacz uzyskał posiadanie nieruchomości w złej wierze, czas jego posiadania może być doliczony tylko wtedy, gdy łącznie z czasem posiadania obecnego posiadacza wynosi przynajmniej 30 lat (do dnia 31 września 1990 r. co najmniej 20 lat).

W rozpoznawanej sprawie uczestnik wykazał przy pomocy przedłożonych dokumentów, że urządzenia elektroenergetyczne – linie 0,4kV, znajdujące się na nieruchomości należącej obecnie do uczestników N. M. (1) i K. S., zostały wybudowane na przełomie lat 1960 i 1961 i najpóźniej od lat 1960 r. przystąpiono do ich eksploatacji. Potwierdzeniem tej okoliczności są dokumenty: umowa o dostawę energii elektrycznej nr (...) z dnia (...) r. do budynku przy ulicy (...), umowa o dostawę energii elektrycznej nr (...) z dnia (...) r. do budynku przy ulicy (...). Powołany w sprawie biegły J. K. wskazał, że dokumenty te świadczą niezbycie o tym, że pod koniec 1960 r. linie te musiały być

już wybudowane. A zatem z dowodów tych niezbicie wynikało, że omawiane linie zostały wykonane na przełomie 1960-1961 r.

Sąd przyjął ponadto, że linie nie zmieniały swojego położenia i przebiegały tak, jak to ustalono w latach 1960-1961. Natomiast nawet jeżeli doszło do ich modernizacji, odbudowy, nie świadczy to o zawieszeniu biegu terminu zasiedzenia ani o tym, że zmienił się jego przedmiot i bieg stosownych terminów powinien się rozpocząć na nowo. Ewentualne modernizacje, remonty, wymiana linii dokonywana przez wnioskodawcę lub jego poprzedników potwierdzają bowiem, co najwyżej, że byli oni posiadaczami nieruchomości uczestników w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu. To zaś stanowi wsparcie dla zgłoszonego przez wnioskodawcę roszczenia głównego.

Natomiast zgromadzone w sprawie dowody jednoznacznie wskazują, iż linie kablowe usytuowane na nieruchomości uczestników zostały wybudowane na przełomie 2009 i 2010 r. o czym świadczy -zdaniem powołanego biegłego z zakresu energetyki- mapa ewidencyjna z siecią energetyczną.

Biorąc powyższe pod uwagę za udowodnione należało zatem przyjąć, że urządzenia elektroenergetyczne dotyczące jedynie linii napowietrznej nN 0,4 kV nieprzerwanie są posadowane na nieruchomości uczestników. Tym samym istnieją podstawy do ustalenia, że wnioskodawca i jego poprzednicy prawni władają w określonym zakresie nieruchomością stanowiącą własność obecnie N. M. (1) i K. S.. Nie może przy tym ulegać wątpliwości, że władanie to zwiększa użyteczność przedsiębiorstwa, gdyż to dzięki służebności może ono działać zgodnie ze swoim przeznaczeniem.

W tym miejscu należy przejść do omawiania charakteru tego władania do dnia (...) r., a w szczególności czy może być ono traktowane jako posiadanie prowadzące do nabycia w drodze zasiedzenia służebności gruntowej.

Obecnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, wydanego na tle różnych stanów faktycznych, prezentowane jest stanowisko uznające przedsiębiorstwa państwowe za podmioty posiadające składniki mienia państwowego lub władające nimi w wyniku wykonywania zarządu nad majątkiem państwowym (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia (...) r., (...), nie publ. i z dnia (...), nie publ.). Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów wyjaśnił w wyroku z dnia (...) (...) (OSNC-ZD 2009 D, poz. 97), że zasada jednolitego funduszu własności państwowej nie oznaczała, iż przedsiębiorstwo państwowe nie mogło wystąpić z roszczeniem na podstawie art. 231 § 1 k.c. w stosunku do nieruchomości znajdujących się w jego władztwie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano zgodnie, że wprawdzie ze względu na tę zasadę państwowa osoba prawna nie mogła przeciwstawić Skarbowi Państwa jakichkolwiek własnych uprawnień, jednakże w stosunkach zewnętrznych z osobami trzecimi miała pozycję taką jak właściciel. W konsekwencji wszelkie roszczenia, jakie powstawały ze względu na składniki mienia państwowego pozostające w zarządzie państwowej osoby prawnej, realizowała w imieniu własnym ta osoba (uchwała składu siedmiu sędziów z dnia (...) r., I (...), nr II, poz. 41; postanowienie z dnia (...) r., I(...), nr 11, poz. 223; uchwała z dnia (...), nr 1, poz. 11). O ile więc w relacjach wewnętrznych między Skarbem Państwa a państwową osobą prawną posiadaczem samoistnym nieruchomości państwowej było zawsze państwo, o tyle z punktu widzenia relacji zewnętrznych przedsiębiorstwo państwowe, które władało oddaną mu w zarząd nieruchomością, powinno być uznawane za posiadacza samoistnego nieruchomości niezależnie od tego, czy była to nieruchomość państwowa. E. verbis pogląd ten znalazł wyraz w uzasadnieniu wyroku z dnia (...), nr 2, poz. 24), w którym Sąd Najwyższy uznał, że chociaż posiadanie wykonywane przez jednostkę państwową stanowi - w myśl zasady wypowiedzianej w art. 128 § 1 k.c. - posiadanie państwowe, to jednak w wypadku, gdy jego przedmiot znajduje się w zarządzie państwowej osoby prawnej, na zewnątrz ta osoba prawna, a nie Skarb Państwa występuje - zgodnie z art. 128 § 2 k.c. - jako posiadacz. Przedsiębiorstwo państwowe mogło zatem występować z roszczeniem przewidzianym w art. 231 § 1 k.c., z tym, że, ze względu na zasadę jednolitego funduszu własności państwowej, nabywana nieruchomość stawała się własnością państwową.

Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia (...) w sprawie (...), stwierdzając, że korzystanie przez przedsiębiorstwo państwowe z nieruchomości w sposób odpowiadający treści służebności gruntowej, prowadzące do zasiedzenia służebności gruntowej przed dniem(...) r., stanowiło podstawę do nabycia tej służebności przez Skarb

Państwa, oraz w postanowieniu z dnia 12 stycznia 2012 r. w sprawie (...), wprost wskazując, że nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, iż posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989 r. nie było posiadaniem w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. i nie mogło prowadzić do zasiedzenia. Taki też wniosek wypływa z postanowienia Sądu Najwyższego z dnia (...)w sprawie (...).

Tym samym przyjąć należało, że możliwe jest doliczenie do czasu posiadania służebności okresu posiadania jej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem 1 lutego 1989 r., z tym że jeżeli skutek w postaci zasiedzenia miały nastąpić przed tą datą, podmiotem, który uzyskałby ograniczone prawo rzeczowe byłby Skarb Państwa.

Zważyć jednak należy, że przedmiotowa działka w momencie budowania urządzeń elektroenergetycznych i oddawania ich do eksploatacji stanowiła własność Skarbu Państwa. W konsekwencji bieg terminu zasiedzenia nie mógł rozpocząć się przed utratą przez opisane nieruchomości statusu państwowych. Po pierwsze bowiem, od dnia wejścia w życie Kodeksu cywilnego (1 stycznia 1965 r.), stosownie do jego art. 177, przepisy o nabywaniu własności przez zasiedzenie nie miały zastosowania do nieruchomości będących przedmiotem własności państwowej, a zasada ta z mocy art. 292 k.c. miała odpowiednie zastosowanie do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowych. Po drugie, podmiot, który korzystał w tym czasie z urządzeń elektroenergetycznych miał status przedsiębiorstwa państwowego. Obowiązujący do 31 stycznia 1989 r. art. 128 k.c. wyrażał zasadę jednolitego funduszu własności państwowej, w myśl której państwowe osoby prawne nie miały żadnych praw podmiotowych do zarządzanego mienia. Odpowiednie prawo (własność lub służebność gruntowa), w razie ziszczenia się przesłanek, było nabywane przez zasiedzenie nie przez te osoby, ale przez Skarb Państwa. Na gruncie rozpoznawanej sprawy oznacza, że do momentu zbycia przez Skarb Państwa opisanych wyżej nieruchomości nie mógł biec termin zasiedzenia służebności, gdyż właścicielem i podmiotem, na rzecz którego zasiedzenie służebności miałyby nastąpić, była ta sama osoba, co jest niedopuszczalne. Okoliczność ta została uwzględniona przez Sąd przy ustalaniu daty, w której zasiedzenie nastąpiło.

Oznacza to, że bieg terminu zasiedzenia rozpoczął się w dniu 5 grudnia 1990 r., z tą bowiem datą nieruchomość utraciła status własności państwowej- doszło do uwłaszczenia przedsiębiorstw państwowych w zakresie między innymi urządzeń posadowionych na gruncie państwowym czy gminnym.

Kolejną kwestią wymagającą rozważenia jest istnienie dobrej wiary po stronie wnioskodawcy i jego poprzedników prawnych.

Zważyć należy, że art. 7 k.c. ustanawia domniemanie dobrej wiary w tych sytuacjach, w których ustawa uzależnia wystąpienie skutków prawnych od złej lub dobrej wiary. Rolą wnioskodawcy było zatem wykazanie, że uczestnik i poprzednicy prawni działali w złej wierze, tj. wiedzieli, że nie przysługuje im służebność lub ich niewiedza na ten temat była nieusprawiedliwiona. Do obalenia domniemanie może dojść nie tylko w wyniku inicjatywy dowodowej uczestników postępowania. Utrwalony jest w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, który należy zaakceptować, że fakty domniemane powinny podlegać ocenie w kontekście wszystkich dowodów zebranych w sprawie, niezależnie od tego, która ze stron domagała się przeprowadzenia dowodu. Nie jest również wyłączone stosowanie domniemań faktycznych, jeśli byłyby do tego podstawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia(...), nr 12, poz. 245; z dnia (...) Lex nr(...))czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia (...), OSP 1998, nr 6, poz. 111). Dobra wiara posiadacza występuje wówczas, gdy ingerowanie w cudzą własność w zakresie odpowiadającym służebności rozpoczęło się w takich okolicznościach, które usprawiedliwiały przekonanie posiadacza, że nie narusza cudzego prawa (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia (...) nr 4, poz. 48; wyrok z dnia (...), Lex nr (...); postanowienia: z dnia (...), Lex nr (...); z dnia (...), Lex nr(...); z dnia (...), Lex nr (...); z dnia(...), Lex nr (...)). Domniemanie dobrej wiary posiadacza (art. 7 k.c.) wzruszyć może zatem dowód, że posiadacz w chwili rozpoczęcia posiadania w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o tym, że narusza swym zachowaniem prawo innej osoby. Takim dowodem może być stwierdzenie braku własnego tytułu posiadacza uprawniającego do wejścia na cudzy grunt czy korzystania z niego w określonym zakresie (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia (...), Lex nr (...); z dnia (...), Lex nr (...); z dnia (...), Lex nr (...) czy postanowienia: z dnia (...), Lex nr (...); z dnia(...), Lex nr (...)).

W ocenie Sądu, w realiach rozpoznawanej sprawy, nie jest uzasadnione odstępianie od reguły ustanowionej w art. 7 k.c. Nieruchomość, której dotyczył wniosek, było w czasie wybudowania urządzeń przedmiotem własności państwowej. Skarb Państwa był i właścicielem nieruchomości, i inwestorem, był zobowiązany do wyposażenia przedsiębiorstwa państwowego w środki do prowadzenia działalności oraz do udostępnienia nieruchomości niezbędnych do korzystania z nich, godził się na zajęcie i korzystanie ze swoich nieruchomości, a z uwagi na zasadę jednolitej własności państwowej zbędne było wydawanie decyzji bądź zawieranie umowy. Nie ma zatem podstaw do obalenia domniemania dobrej wiary ustanowionego w art. 7 k.c., przy czym konsekwentnie stwierdzenie to odnieść należy do wszystkich urządzeń elektroenergetycznych, których dotyczy zarzut zasiedzenia i zastosować dwudziestoletni jego okres.

Oznacza to, że wnioskodawca nabył służebność przez zasiedzenie w dniu (...) r.

Reasumując wniosek o stwierdzenie nabycia służebności przesyłu przez zasiedzenie obejmujące linie 0,4 kV należało uwzględnić, zaś obejmujące linie kablowe 0,4 kV należało oddalić (pkt 1 i 2 postanowienia).

Natomiast w odniesieniu do linii kablowej nN 0,4 kV spełnione zostały przesłanki ustanowienia służebności określone w art. 305¹ k.c. – zgłoszonego roszczenia ewentualnego.

Sąd określił przebieg służebności na podstawie opinii biegłego geodety M. T., którą Sąd- o czym wskazano na wstępie- uznał za wiarygodną, pełną i poczynił na jej podstawie ustalenia w sprawie.

Natomiast nie zasługiwało na akceptację żądanie wnioskodawcy, który domagał się, by w opisie służebności uwzględnić prawo do dokonywania wycinki i przycinki drzew, krzewów i innych roślin. Przepis art. 305¹ k.c. wyraźnie reguluje ustanowienie prawa polegającego na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążone, a zatem to uprawnienia przedsiębiorcy winny być uwzględnione w treści ustanawianej służebności. Jednakże należy uwzględnić zarówno potrzeby przedsiębiorstwa przesyłowego rozumiane w kontekście odpowiedniego dostępu do urządzeń przesyłowych, korzystania z nich w niezbędnym zakresie, potrzeby ich naprawy, konserwacji czy bieżącej eksploatacji. Z drugiej strony uwzględnić też trzeba interes właściciela gruntu, który został ograniczony w możliwości rozbudowy, czy zadrzewiania, a więc pełnego wykorzystania przedmiotu swojego prawa zgodnie z przeznaczeniem. Jest oczywiste, że przy konieczności podjęcia prac konserwacyjnych czy naprawczych urządzenia przesyłowego, może zachodzić potrzeba użycia sprzętu lub choćby tylko wjazdu pracownika przedsiębiorstwa. Natomiast przyznanie w ramach służebności prawa do wycinki, przycinki drzew, krzewów i innych roślin, w ocenie Sądu zbyt daleko ingeruje w strefę władcy nad nieruchomością. Dlatego też należało wyeliminować powyższy zapis z treści służebności.

Kolejną kwestią jest wysokość należnego uczestnikom- obecnym właścicielom- wynagrodzenia.

Ustawodawca nie określił przesłanek, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia. Przesłanki te zostały wypracowane przez orzecznictwo sądów powszechnych i Sądu Najwyższego. Przy określaniu jego wysokości należy brać pod uwagę między innymi wpływ na ograniczenie w korzystaniu z nieruchomości przez właściciela, uszczerbek właściciela związany z pogorszeniem nieruchomości w następstwie posadowienia na niej i eksploatacji urządzeń przesyłowych, ograniczenie zamierzeń inwestycyjnych właściciela, sposób wykorzystywania pozostałej części nieruchomości przez właściciela oraz rozwój gospodarczy terenów położonych w sąsiedztwie (por. postanowienie SN z dnia (...), LEX numer (...), wyrok SN z dnia (...), LEX numer (...), postanowienie SN z dnia (...), LEX numer (...)). Doznany przez właściciela nieruchomości uszczerbek majątkowy związany z funkcjonowaniem służebności musi być wzięty pod uwagę przy ustalaniu „odpowiedniego wynagrodzenia” (por. postanowienie SN z dnia (...), LEX numer (...)). Pojęcie wynagrodzenia jest szersze niż pojęcie odszkodowania i w przypadku powstania szkody fakt ten musi być uwzględniony przy określeniu wysokości wynagrodzenia. Jeżeli właściciel powołuje się na negatywne dla niego zmiany będące następstwem obciążenia jego nieruchomości bądź wywołujące uszczerbek majątkowy to jego obciąża ciężar dowodu – art. 6 k.c. (tak również SN w postanowieniu z dnia (...))

W postanowieniu z dnia (...) (nie publ.) i w wyroku z dnia (...) (niepubl.) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że obciążenie nieruchomości służebnością przesyłu nie wiąże się zwykle z faktycznym pozbawieniem właściciela władztwa nad jego nieruchomością i dlatego wynagrodzenie należne właścicielowi powinno uwzględniać stopień, w jakim obciążenie ingeruje w treść przysługującego mu prawa, a zatem to, w jakim zakresie przed jej ustanowieniem i po ustanowieniu mógł on i może korzystać ze swojego prawa ze względu na sposób posadowienia urządzeń i jego konsekwencje.

Płatne jednorazowo wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu powinno stanowić ekwiwalent wszystkich korzyści, których właściciel nieruchomości zostanie pozbawiony w związku z jej obciążeniem. Powinno ono też pokryć wszystkie niedogodności, jakie w przyszłości dotkną właściciela obciążonej nieruchomości w związku z ustanowieniem służebności.

Wynagrodzenie za obciążenie nieruchomości służebnością przesyłu musi być indywidualizowane, stosownie do doniosłych dla jego określenia okoliczności konkretnego przypadku. Brak jest podstaw do twierdzenia, że wynagrodzenie to nie może być obliczone na podstawie różnicy między wartością nieruchomości bez obciążenia oraz wartością tej samej nieruchomości z obciążeniem spowodowanym ustanowieniem określonej służebności. Nie ma żadnych przeszkód, by wynagrodzenie za ustanowioną służebność, zarówno ustalone przez strony umownie, jaki i określone orzeczeniem sądu, kompensowało właścicielowi ten uszczerbek w jego majątku, który jest konsekwencją obniżenia się wartości nieruchomości, jako składnika jego majątku w związku z jej obciążeniem służebnością.

Mając na uwadze charakter nieruchomości, jej położenie, przeznaczenie, kształt itp. Sąd zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestników kwotę 1.601 zł tytułem wynagrodzenia.

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 305¹ k.c. należało orzec jak w punkcie 3, oddalając wniosek w części co do linii uwzględnionej przy wniosku o zasiedzenie oraz w zakresie opisu korzystania z nieruchomości przez wnioskodawcę.

Odnosząc się do zarzutu z art. 5 k.c. wskazać należy, że zgodnie z tym przepisem nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. O nadużyciu prawa podmiotowego decydują obiektywne kryteria oceny w postaci sprzeczności z zasadami współzycia społecznego i ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa podmiotowego. Przepis ten może być stosowany wyjątkowo tylko w takich sytuacjach, w których wykorzystywanie uprawnień wynikających z przepisów prawnych prowadziłoby do skutku nieaprobowanego w społeczeństwie ze względu na przyjętą w społeczeństwie zasadę współzycia społecznego. (Wyrok Sądu Apelacyjnego w K. z dnia (...), LEX nr (...))

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie brak jest jakichkolwiek podstaw, ażeby przyjąć, że działania podejmowane przez wnioskodawcę zmierzające nabycie przez zasiedzenie służebności przesyłu oraz do ustanowienia służebności przesyłu stanowiły nadużycie prawa podmiotowego w rozumieniu art. 5 k.c. Przepisy dotyczące zasiedzenia służebności nie wymagają ani zmanifestowania objęcia urządzenia przesyłowego w posiadanie i korzystania z niego, ani tym bardziej świadomości właściciela nieruchomości obciążonej co do tego faktu. Przesłanką zasiedzenia służebności (gruntowej) jest bowiem istnienie trwałego i widocznego urządzenia, nie zaś informowanie o tym otoczenia, w jakikolwiek sposób. Sposób uwidocznienia tego zachowania może mieć bowiem jedynie wpływ na późniejszą możliwość wykazania, że zachowanie takie miało faktycznie miejsce.

W niniejszej sprawie uczestnicy postępowania- Z. i A. K. (1) wiedzieli jaką nieruchomość kupują oraz o istnieniu na tej nieruchomości urządzeń przesyłowych. Urządzenia te przebiegają przez środek działki- wzdłuż i poprzek. Dopiero na etapie przygotowania do projektu budowy domu uczestnicy tak naprawdę zainteresowali się zbadaniem czy urządzenia te będą miały wpływ- i jaki wpływ- na możliwość budowy domu. Późniejsze działania uczestników co do zmiany przebiegu tych urządzeń podyktowane były brakiem wcześniejszego zbadania sprawy w tym temacie. Tak naprawdę bierana postawa uczestników, doprowadziła do faktu, że zakupili działkę z widocznymi urządzeniami przesyłowymi- po czym rozpoczęli działania zmierzające do usunięcia tych linii. W ocenie Sądu działania wnioskodawcy, który zgodził się na usunięcie tych linii pod warunkiem poniesienia kosztów przebudowy przez

właścicieli nieruchomości, a w następstwie braku realizacji przebudowy z uwagi na wysokie koszty realizacji, nie może być poczytywane za nadużycie prawa. Podejmowane obecnie przez wnioskodawcę czynności zmierzające do nabycie przez zasiedzenie służebności przesyłu oraz do ustanowienia służebności przesyłu także nie mogą być tak odczytane. Do realizacji planów przebudowy nie doszło tak naprawdę wobec wycofania się właścicieli nieruchomości z planów przebudowy. Oczywiście podyktowane było to tym, że pierwotnie zakładane koszty miały opiewać na kwotę 15.000 zł, a ostatecznie ustalono je na poziomie ponad 50.000 zł. Jednakże dla Sądu istotnym był fakt, iż A. K. (1) i Z. K. (1) zakupili działkę z widocznymi urządzeniami przesyłowymi i powinni liczyć się z utrudnieniami i ograniczeniami związanymi z tą infrastrukturą. Sad wziął pod uwagę tłumaczenia uczestników w trakcie ich przesłuchania, iż pomimo tego, że mieszkali niedaleko, nie widzieli tych linii oraz nie zajmowali się zbadaniem możliwości budowy domu na tej działce. Obecne stanowisko uczestników, że nie mają możliwości skorzystania z działki na cele, na które od początku ją kupili – w kontekście biernej ich postawy przed samym zakupem nieruchomości- jest dla Sądu niezrozumiałe. Uczestnicy próbują obecnie przerzucić ciężar winy- co do braku możliwości wykorzystania zakupionej działki- na wnioskodawcę, co jest zupełnie niezrozumiałe oraz bezpodstawne. Kupując taką nieruchomość właściciele powinni liczyć się z tym, że urządzenia nie zostaną usunięte.

Także stanowisko nowych właścicieli – uczestników K. S. i N. M. (2), którzy wnieśli o oddalenie wniosku podtrzymując zarzuty i twierdzenia poprzednich właścicieli- nie zasługuje na uwzględnienie. Warto zaznaczyć, że uczestnicy ci także nie dochowali żadnej staranności przed kupnem działki by dowiedzieć się czy urządzenia przesyłowe będą miały wpływ na możliwość budowy domu i w jakim zakresie. Dodali jedynie, że im to przeszkadza i sprzedający zapewniali ich, że urządzenia zostaną usunięte. Dodatkowo należy podnieść, że w toku trwającego już postępowania gdy Sąd odraczał rozprawy celem umożliwienia nowym uczestnikom dokładnego zbadania sprawy i zapoznania się z dokumentami ich oświadczenia na rozprawach wskazują na to, iż nawet gdy otrzymali dokumentację z niniejszej sprawy i nie podjęli żadnych działań zmierzających do dowiedzenia się i sprawdzenia czego dotyczy niniejsze postępowanie. Obecnie uczestnicy twierdzą, że zostali wprowadzenie w błąd przez sprzedających i wnoszą o oddalenie wniosku. Zdaniem Sądu powyższe okoliczności w żadnym razie nie uzasadniają podstawy do oddalenia wniosków oraz nie można na ich podstawie przyjąć, że działania podejmowane przez wnioskodawcę zmierzające do nabycie przez zasiedzenie służebności przesyłu oraz do ustanowienia służebności przesyłu stanowiły nadużycie prawa podmiotowego w rozumieniu art. 5 k.c.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. Przepis ten jest wyjątkiem od ogólnej zasady, że koszty postępowania nieprocesowego uczestnicy ponoszą stosownie do swojego udziału w sprawie. Stanowi on, że jeżeli interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępował niesumienne lub oczywiście niewłaściwie. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia (...) sygn. (...) sprzeczność interesów pomiędzy uczestnikami, w rozumieniu art. 520 § 2 i 3 KPC, występuje wtedy, gdy postanowienie kończące postępowanie w sprawie wywiera wpływ dla jednych zainteresowanych na zwiększenie, a dla innych na zmniejszenie ich praw. Z kolei w postanowieniu z dnia (...) r. w sprawie (...) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że stworzenie katalogu spraw, w których interesy uczestników są sprzeczne nie jest możliwe, nie powinno jednak budzić sprzeciwu stwierdzenie, że w postępowaniu nieprocesowym są rozpoznawane sprawy, w których interesy uczestników zazwyczaj są sprzeczne oraz, że do tej kategorii zaliczają się sprawy o stwierdzenie nabycia własności rzeczy przez zasiedzenie czy ustanowienie służebności przesyłu. Sprzeczność co do wyniku sprawy oczekiwanego przez wnioskodawcę i uczestnika postępowania jest wyraźna (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia (...)).

Podzielając ten pogląd i uznając, że ma on zastosowanie również w sprawie o ustanowienie służebności przesyłu, wskazać należy, że w rozpoznawanej sprawie interesy wnioskodawcy i uczestników były sprzeczne, o ile bowiem wnioskodawca domagał się ustanowienia służebności, stwierdzenia nabycia służebności poprzez zasiedzenie, to uczestnicy jednoznacznie i konsekwentnie wnosili o oddalenie wniosku. W tej sytuacji podstawą rozstrzygnięcia o kosztach powinien być art. 520 § 3 k.p.c.

W niniejszej sprawie Sąd na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania uczestników kosztami postępowania poniesionymi przez wnioskodawcę. Przepis art. 102 k.p.c. nie konkretyzuje pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi a podstawę do jego zastosowania stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegranej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, niesprawiedliwe. Do kręgu tych okoliczności mogą należeć fakty związane z samym postępowaniem jak i leżące poza nim, a dotyczące sytuacji życiowej, stanu majątkowego stron, które powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. Sąd wziął pod uwagę, że niniejsza sprawa jest konsekwencją wygranej przez uczestników Z. i A. K. (1) sprawy o usunięcie urządzeń przesyłowych. Natomiast uczestnicy nie mogli samoistnie zweryfikować zasadności zasiedzenia, albowiem przed wszczęciem sprawy nie dysponowali stosowną dokumentacją dotyczącą posadowienia urządzeń elektroenergetycznych na ich nieruchomościach. Należało mieć również na względzie przebieg tych urządzeń, które niewątpliwie wpływają na zakres możliwości korzystania z nieruchomości. Natomiast obecni właściciela nieruchomości zostali wezwani do udziału w sprawie już na bardzo zaawansowanym stadium i obecnie obciążanie ich tymi kosztami przeczy zasadzie słuszności.

Również w zakresie wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa odstąpił od obciążania uczestników obowiązkiem zwrotu tych wydatków – zgodnie z dyspozycją art. 113 ustawy o kosztach sądowych w zw. z art. 83 ust. 2 w/w ustawy, biorąc również pod uwagę powyższe okoliczności.

W ocenie Sądu, obciążanie uczestników kosztami postępowania oraz wydatkami byłoby w niniejszej sprawie sprzeczne z zasadami słuszności.